

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 23 de Febrer de 1897

Núm. 3.200

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.500
6 provincies trimestre. 3.500
Extremer y Ultramar. 4.500
Anuncis a prems convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallorquí, plassa Sant Jaume, 7.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

CENTRO VITICOLA DEL VALLES

GRANS CRIADERS DE CEPS AMERICANS

E HISPANO-AMERICANS

EN
Montmeló, Parets, Montornés y Moncada

25 hectàrees de Plantacions

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

Propietaris viticultors, proveïdors dels principals Centres, comarcas agrícoles, viviers, oficis y particulars del Estranger, Peninsula y Balears; premiats ab gran diploma de mèrit en lo Concurs viti-vinicola de Badalona de 1892. Representació en totes las provin-cias d'Espanya.

Demànis lo Catàlech General núm. 9 de 1896-1897.

Empelts.—Barbats.—Estacas.—Seleccions perfectas.—Autenticitat garantidas.—Pera telegramas: ANTON DELMAS, Barcelona

V. Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent, 61, Barcelona

SUB DIRECCIÓ
Mar, 46, Valencia

REPRESENTANT EN LA PROVINCIA DE TARRAGONA
Pere Fàbregas, carrer S. Joan, 28 primer.—Reus.

GUANOS PERA TOTS LOS CULTIUS

GUANO DELMAS CONCENTRAT

FABRICA A BARCELONA Y VALENCIA

Nostres GUANOS han obtingut, y obtenen cada dia més, un éxit extraordinari en las regions de major importancia agrícola. Contenen tots los elements essencials que las plantas necessitan y en la forma més convenient pera sa assimilació, embrostanti poderosament las plantas, donantlosi una gran resistencia sobre las enfermetats que pesan sobre ellas, aumetant lo rendiment d'un modo sorprendent.

Classificació del guano DELMAS

«Guano Delmas».—Arrós.—Adob complet é intensiu, especial pera'l cultiu de l'arros.
«Guano Delmas».—Cereals.—Adob complet é intensiu pera'l cultiu de Cereals, Patatas, Hortalissas, Aulfals, etc.
«Guano Delmas».—Vinyas.—Taronjers.—Especial pera'l cultiu de las vinyas, taronjers y de tots los arbres.

Garantisém la composició de nostres Guanos sobre factura.

dé tant en tant han, mullat en la ignocencia sanch grega los seus sabres corbats, los grechs de Creta, no poguent ja més aguantar, s'han insurreccionat, y girant los uls de la seva mare Grecia, han demanat tujir dels tirans.

Aixó ha passat una pila de vegadas en l'espai d'aprop d'un sigle y mitj. Y cada cop que han estat a punt de tenir trancadas per un may més las cadenas de sa subjecció, han vingut las potencias europeas, s'han parlat una estona a cau d'orella, y han dit als grechs de Creta: «Vos enganyariam si us deyam que no teniu rahó; son maltractats per la Turquia y es just que volgueu apartausen; son grechs, y es just que volgueu pertanyer a la Grecia; pero il' equilibri europeu! la necessitat de la pau! lo donarvos la rahó, qui sab quinas consecuencias portaria; estingueu quiets, siguén bons minyons, torneu a carregarvos lo del Sultá, nosaltres ja l'veurém al Sultá, y li farem prometre que s'condührá millor d'aquí endevant...»

Lo Sultá prometia a las potencias millorar als grechs de Creta los tractes, pero no ho cumplia; y als grechs se'ls obligava de nou a revoltarse, y de nou las potencias europeas tornavan a imposar hipocritament als grechs de Greta lo jou ignoble de Turquia.

L'any passat, los pillatjes y'ls assassinats dels turchs contra'ls cretencs feren alzar á aquets en revolució. Homes eminents d'Europa, ferits en sos sentiments d'humanitat per las barbaras brutaldats de que aquells pobres grechs eran victimas, aixecaren sa veu de protesta, proclamant la necessitat de posar fi á un espectacle que deshonra la Europa. En lo fondo tots los governants europeus pensavan lo mateix, pero y la rahó d'Estat? ¡Vaya una cosa més aborrible un Estat que no més serveix pera autorisar las conculcacions dels debers més sagrats! Aquesta rahó d'Estat feu que las potencias europeas repetissin la comedia de sa intervenció conciliadora. Los representants de las potencias redaciaren un programa de reformas, y'li presentaren al Sultá ab ordre d'implantarlas, sols pena de donar comptes als Estats de que eran representants. Está clar! la Turquia va fer com qui implanta y practica las reformas; pero ¡qué havia de succehir! Nosaltres no som pas gayre diplomátichs, y, no obstant, profetisárem (bell mall) en la secció del «Moviment Reginalta» que las promesas del Turch no serían completas ab llealtat, y que, per tant, las reformas no adobarían res.

Es no solament no ha adobat lo govern turch la condició inguantable dels grechs a Creta; sino que'l seu despotisme prengué formas més crudels y més desesperadoras. Y'ls grechs, vergassejats sxis en lo darrer refugi de sa heroica paciencia, s'hagueren de llenyar altra vegada a la revolta.

Aquestos antecedents, que hem hagut d'esposar

massa a grans linyes, ha sigut portats al coneixement de totes las grans potencias d'Europa per los representants que tenen a Constantinopla. Y tals han de ser las brutalitats contra'ls cretencs per los turchs que'l Llibre groch, repartit suara per lo Ministeri francès als individuos del Parlament, ha causat en tots ells una impresió d'horror, perque, han dit alguns, aixó es una relació tota feta de llágrimas y sanch.

Informades aixis las potencias ¡qué fan enfront de la revolta dels cretencs?... A miich lector, las potencias europeas obran ab logica, fan com los nostres fabricants y'ls nostres botiguers y'ls nostres rentistas: «L'ordre, la pau, a qualsevol preu; calla, tu, sofriment; feste en llá, justicia; y tu, dret, arrecónat, que molestaríau el son y la digestió dels que tenen favas y caixals.»

Y'ls Estats que s'enorgulleixen de sas llyuyas, contra la barbarie de la mitja lluna, y abont diuhen que es adorat lo Christ y practicada la seva ley de llibertat, de justicia, de caritat y de redempció, donan la seva ajuda al butxi mahometá, al barbre turch, contra'l cristia assassinat, contra'l civilisat oprimít.

En Drumont ha publicat un d'aquets dias en son diari un article eloquent, en que, encarrant ab lo seu país li deya: La Reyna de Gransa es la Masonería; els masonés diuhen que treballan pera la filantropía, pera l'afrenquiment de totes las esclavituts humanas; y, no obstant, aquets masonés que'ns governan acaren sos canons contra'ls grechs cristians, brutalisats en son cos, en sa conciencia, y en tots sos drets, y se'n van a fer compliments al Sultá, «al gran assessi» com noblement l'ha anomenat En Gladstone.

Li sobra la rahó al gran periodista. Mentres los turchs matavan grechs, las potencias feyan la babarota de reclamacions al Sultá, quan los grechs, en sa desesperació, tornaren cop per cop, allavors las potencias desembarcaren soldats en la Creta *pera protegir als turchs!*

La Grecia, cridada per sos fills de la Creta, ha resolt dignament anar a portarlos ajuda. Topantse sos barcos ab los dels turchs, los han fet anar arrera. Lo coronel Vassos ha prés possessió de la illa. Las potencias europeas han sortit al encontre de Grecia, manentli retirar de Creta sos barcos y sos soldats. La Grecia, en un arrech nobilissim qui fa honor a las altesas de sa historia, ha respost al poder formidable dels grans Estats europeus: No'm retiraré fins a haver assegurat la vida de mos fills.

En la Europa hi ha duas opinions: La dels governs, contraria a la acció dels grechs; y la de las masses, del tot favorable a deslliurar als cretencs del jou bárbre dels turchs y deixarlos tornar a la llar payral, a la casa de sa nacionalitat.

La primera hauria ja oedit a la segona, si no fos la humiliant subjecció de la diplomacia francesa al em-

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LOS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passaig de Mata, 12,

REUS

Dias de despalg tots los festius.

SECCIÓ DOCTRINAL

La cuestio de Creta

No podem deixar de parlarne. Es l'assumptó que avuy domina en las preocupacions de la Europa, y, ademés, está molt relacionat ab los principis fonamentals de la doctrina regionalista.

La isla de Creta es grega. Dels seus tres cents mil habitants, de passo, solament uns setanta mil son turchs; los demés tenen nacionalitat grega y professan la religió cristiana. ¡Qué tenen que veure, donchs, los cretencs ab lo sultanat de la Turquia!

Los Estats de la época moderna, apesar de que, diuhen los llibres, que han sigut constituhts sota la influencia de la cultura cristiana, han consagrat en la práctica internacional lo dret malehible de conquista. Ab tot, son lógichs aquestes Estats, perque tots ells, sense excepció, en nom d'aquest dret tenen agarrótada la llibertat de las individualitats socials que compnen; d'aixó visqueren los absolutismes monárquichs, y d'aixó viuhen ara las despoliticas oliguérquias parlamentarias.

Los cánons d'aquest dret de conquista, sancionats é imposats per la rahó de la forsa, desconequeren tot respecte a las lleys de la naturalesa, y'ls grans Estats digueren als grechs de Creta: «Heu de ser turchs.» Y hagueren de ser turchs. Mas los turchs son un poble de nivell moral y de capacitat política molt inferior als grechs, y, ademés, per motius religiosos, sos enemichs encarnisats; y com que'ls turchs han odayat ofegar als grechs a copias de gavellas, los han mal governat, y administrat la isla desestradamet, y

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del día 22 de Febrer de 1896 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m. 3 t.	758 762	63 64	0'0	3'7	Ras	
HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . 23 Sombra 15	5	8 13	0. 0.	Cumul id.	0'4 0'3

perador de Russia. La Russia, empenyantse en lo manteniment de la integritat de Turquia, se fa un mal crèdit davant dels esperits justiciers. A pesar de tot, es de presumir que aquest cop la rahó se 'n endurà la palma. Y la causa del nacionalisme somriurà ab un nou triomf als que per ella treballém y en ella tenim las esperansas.

N. VERDAGUER Y CALLIS.

(De La Veu de Catalunya).

La Assamblea republicana de Catalunya

Impresions

Lo saló d' actes del «Centro Republicano Democrático Autonomista» d' aquesta ciutat, hont se celebra aquesta Assamblea, plé de gom á gom, nos produí bon efecte á nostra entrada.

Aquell aplech de personas, y barrejadas entre ellas alguna que altre personalitat com Sol y Ortega, Salas Anton, Odón de Buen, Junoy, y Demófilo, l' escriptor de *Las Dominicales*, lligadas ó agermanadas per un mateix sentiment, lo republicà, nos feren entreveure que realment entre las diferents fraccions que s' agitan dins lo mon de la política, aspirant á una forma de govern republicà, hi podia existir cohesió y formar d' entre ells lo partit únich, lo tan somniat gran partit republicà.

Lo mateix silenci, casi relligiós, ab que las set ó vuitcentas persnas que en lo local se trobavan escoltant á la presidència, al obrir aquesta la sessió, portà lo convenciment en nostre ànim de que la «Assamblea» de Reus, no fora, no, una nova edició aumentada á las que han tingut lloch á Madrid, desde que s' aspira á la fusió de tots los parti s republicans.

Pero hem de confessar ab pena que 'ns enganyarem: tot aquell bon comportament era fictició: los ideals de cada una de las fraccions, existeixen tan ó mes arrellats en los cors dels quefes y soldats que las forman, que ans d' intentar-se la fusió y aixó motivà varias escenas poch edificants y de las que, los catalans hem de deduir, que Catalunya, poch pot esperar de la gran familia.

«Assamblea Republicana de Catalunya», resavan las circulars de convocatoria: delegats de la major part de Comitès, societats, agrupacions y periódichs republicans de poblacions catalanas constituïan la nombrosa Assamblea y català era lo President de la mateixa.

Donchs apesar d' aixó, sense tenir en compte que un bon número de catalans, dels allí reunits, no entendrían prou bé lo que se 'ls digués ab una llengua forastera, la parla catalana fou posposada per la de Cervantes.

Aquesta postergació, necessariament, encara que 'ls republicans catalans allí reunits, ignoravan de fet lo que significava, havia de produhir los seus desordres, los crits y esvalots que successivament tingueren lloch, per lo motiu que anteriorment exposém, ó sigui perquè sent llegits en castellà los articles del Reglament y las esmenas que als mateixos se presentessin, la Assamblea, en general, no se 'n podia fer ben bé càrrech.

Prova d' aquest fet la tenim al passarse á votació la següent esmena: *Que interin la Assamblea nacional no acuerde los medios de restablecer la República en España, sea obligatorio el retraimiento en las luchas electorales*, la cual no tón acceptada per la Mesa.

Los defensors de la esmena al veure que aquesta era patrocinada per un reduhit número de Delegats, demanaren que 's fés la pregunta EN CATALÁ, que en català 's digués á la Assamblea lo que la esmena significava, puig tal com la presidència ho feya (que era en castellà) significava que 's volia sorprendre la bona fé dels votants.

Lo retraïment significa la revolució—criðavan alguns—los defensors de la esmena son carlistas—deyan altres—los que volen anar á las elecciones es para presumir ab lo càrrech de regidor ó Diputat—afegian los mes—y d' aquest brigit de paraulas y amenassas, ne sortí una confusió, que gracias á la energia de la Presidència y especialment á la del Secretari de la Assamblea nostre company senyor Litrán qui en català feu una acertada amonestació als concurrents, ne sortírem en bé.

La Assamblea, á nostre entendre, no portará á res pràctic.

S' acabá sí ab ordre, s' aprobá lo Reglament tal y com lo redactá la Comissió; quedá nombrada la Comissió executiva encarregada de cumplir los acorts presos; pero los vots allí emesos resultarán realment los de tots los correligionaris del Comitè que cada delegat representava?

Creyérm que no y sino al temps.

L' anunci del estreno de «Terra Baixa», d' en Guimerà, producció dramática recentment estrenada ab franch éxit al *Español* de Madrid, tenia y fins ni sobrava prou atracció é interés, pera que nostres elegants dames y bellas senyoretas, acudissin al temple de Telia aquella vesprada; pera que nostres literats y aymants del teatre català honressin ab sa presencia tan celebrada producció y pera que nostre públich dispensés á la obra y autors lo favor y respecte que 's mereix la primera per sas bellessas, lo segon per la seva fama, per son geni y per lo bé que enlayra lo nom de la nostra aymada Catalunya.

L' estreno de «Terra Baixa» comensá un quart mes tart de la hora anunciada, ab manifesta impaciencia dels espectadors, y á las primeras escenas del acte primer lo públich s' havia identificat ja ab los personatjes de la obra. Seguí á aquestos per sa pianuria, mentres ab damera y en lo pensament cercava al protagonista, *Manelich*, allá, á la montanya, en mitj dels gossos y remat de bens y amenassat per lo llop.

Vingué *Manelich* y després *Marta* y l' espectador satisfet lo seu interés ó curiositat, en relligiós silenci seguí la trama de la obra, celebrant en remors d' aprobació los xistes d' alguns diálechs y ab ruidosos y entusiasmats aplaudiments la escena final d' aquest acte, de verdader efecte dramàtic y original en las dramáticas catalana y castellana, aplaudiments que feren aixecar per tres vegadas lo teló, essent cridat al palco escénic l' autor, qui segons nos manifestá l' Director de companyia senyor Bonaplata, no 's trobava en nostra ciutat, y llegí á continuació l' següent telégrama:

«Impossible assistir representació.

Saludo á la Ciutat de Reus á qui admiro y venero com á un de sos millors fills.—ANGEL GUIMERA.

Lo tercer acte fou escoltat ab lo mateix relligiós silenci que 'ls dos anteriors; las escenas se seguían igualment ab interés y á mida que s' acostava l' desenllás y ab ell la catástrofe, podia observarse l' remor d' una ben fundada impaciencia per part del espectador.

La escena entre *Marta* y *Sebastiá* s' allargava.... s' allargava, massa; l' espectador tenia son ànim recullit y esperava.... esparava, també.... á un defensor d' aquella dona desgraciada; y com mes trigava l' desenllás, mes creixia l' interés, lo sentiment humanitari s' revelava en lo públich y ja vesaba en sos llavis, en lo precis moment en que apareix *Manelich*, l' home de *Marta*, y l' que ha de defensarla; per aixó una veu que sorti del públich ¡*Mata!* exclamació inconcient que justifica millor que totas las paraulas que podríam emplear, l' estat d' ànim dels espectadors en aquella escena.

Que satisfets nos hauríam quedat tots, si *Manelich* tot seguit d' interrompre la escena de referencia s' atragués abrahonat, com á qui era, sobre en *Sebastiá* y l' hagués mort; pero era precis que al agravi rebut se respongués primer ab l' insult, després ab lo desprei y últimament matantlo.

Resumint: l' obra «Terra baixa» agradà ab extrém y l' públich ha quedat en desitjs de tornarla á veure.

En quant á la execució hem de posar en primer lloch á la Srta. Perrin, qui 'ns feu una *Nuri* acceptable del tot, seguint després la Srta. Parreño encarregada del paper de *Marta* y l' Sr. Bonaplata que tenia confiat lo de *Manelich*, essent presentada la escena ab gran propietat.

Lo Recaudador de Contribucions don Francisco Figueras, ens prega feut present als contribuyents d' aquesta ciutat y son terme Municipal, que seguirá cobrant tota classe de contribucions directas, fins lo dia 27 del actual.

Dissapte á la nit assistírem, degudament invitats, á la primera exhibició de las fotografias animadas y á la primera audició del cinematógrafo, espectacles instalats en lo que era saló de billars del Café de París.

Las fotografias animadas es un espectacle digne de ser vist, com ho es de sentir lo cinematógrafo; lo pri-

mer per sa novetat y l' segon per la reproducció que fa de la veu humana.

A cada sessió, segons tenim entés, hi acut un número públich y com aquesta setmana es la darrera en que 's donarán exhibicions d' aquell espectacle y audicions, ho fem present als que encara no hi han assistit pera que no deixin perdre la ocasió, segurs de que 'n sortirán gratament impresionats.

La ilustrada revista *España Artística* nos ha enviat lo primer número, en lo que publica l' retrato d' exacte parecut, de nostra compatriota la aplaudida actriu Srta. Bordaiba, segurament en virtut del sueldo que li dedicavam acusant rebut del segon número de dita important publicació en la que hi tenim establert la cambi.

Corresponguent á la seva deferencia nos permetém fer una aclaració á aquell sueldo, en lo sentit, que no consideravam á aquella revista incapás de postergar lo mérit de nostres artistas, los catalans.

Lo que volíam dir, es que la Redacció de dita publicació, tingués en compte que en los teatres estrangers s' hi troban treballant artistas que son estrellas de la escena y que no estaria bé que en lo moviment que registra la *España Artística*, sols hi trobessim los noms dels artistes que treballan á Madrid.

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja la cantitat de 843'56 pessetas.

En la «Assamblea republicana» que en lo saló d' actes del «Centro Republicano Democrático Autonomista» d' aquesta ciutat tingué lloch ans d' ahir á la tarde, després de varis incidents se prengueren los següents acorts:

Primer. Que urgeix la fusió de tots los republicans espanyols en un sol partit.

Segon. Demanan la reunió immediata d' una Assamblea nacional que dongui forma á aquesta aspiració, acordi lo programa de govern fins la constitució de la república, eleigeixi y disposi los medis y procediments de combat y la oportunitat d' aplicarlos fins reemplaçar lo régimen vigent per lo republicà.

Tercer. Que resolgui lo nomenclament d' una comissió executiva composta de 22 representants ó adherits á la assamblea, encarregada de la realisació d' aquets acorts,

Cuart. Entenen que com legalitat provisional fins la constitució definitiva de la república per Corts soberanas, convé aceptar la Constitució de 1869 sens lo que aludeix á la monarquia, y las lleys orgánicas de 1870, modificant la municipal y provincial en sentit autonomista.

Los balls de disfressas que diumenge á la nit tingueren lloch en las societats «El Olimpo» y «El Alba» se vegeren favorecuts per un bon número d' elegants mascaretas, qui ab son acostumat bon humor, donaren la nota d' animació y bullici que distingeix á aquesta classe de diversions.

Diumenge al mitj dia lo passeig de Mata se vegé favorecut per una numerosa y escullida concurrencia, puig per una part la temperatura de que disfrutavam y per altre lo concert que hi donava la llorejada Banda Municipal, convidavan á nostres vehins á que concorreguessin á son passeig predilecte.

Copíem de nostre apreciat colega tarragoní *El Derecho*:

Ha sigut resolt lo recurs d' alsada interposat per lo senyor Mangrané de Reus, sobre la instalació de la llum eléctrica en aquesta capital.

Y ha sigut informat per la primera autoritat civil d' aquesta provincia, en contra dels desigs del referit comerciant.

Per algo li diguerem á aquest senyor en passats números que havia perdut, la ploma y l' paper.

Ara procuri conservar la paciencia y... las grans fábricas de farinas que té en nostra plassa, pera ab ellas poguer seguir cooperant al augment de la renta de consums, y per consecuencia al sosteniment dels empleats... de sa casa.

Aixó es, de sa casa.

Se troba en poder de la Corporació Municipal de Tarragona lo preciós retrato de nostre malhaurat compatriota don Joseph Ixart, qual pintura está destinada pera la formació de la galeria de tarragonins ilustres segons acort pres per aquell Municipi.

L' ans dit retrato constituheix una verdadera obra d' art.

Llegim en nostre estimat company l' *Euskalduna* de Bilbao:

«La Exoma. Diputació ha acordat que del tronch del Arbre vell de Guernica se'n fassi un escut de Vizcaya pera l' nou Palau Provincial.

Si es que no arriba pera l' objecte que 's perseguen ab la cantitat de fusta en la actualitat existent á Guernica, poden demanar nostres diputats á Madrid, hont trobaran fusta del Arbre en una apreciable taberna si es que 'ls duenyos d' aquésta no l' han cremat ja».

De conformitat ab lo que disposa la ley de cassa, quedá establert la veda en aquesta provincia de desde l' dia 15 del actual fins lo mateix dia del mes d' Agost, exceptuant la cassa d' ánechs que podrá realisar-se en las albuferas y lagunas fins lo 31 de Mars, y 'ls coloms, tórturas y guatlás que podrán cassarse desde primer d' Agost en los pobles en que las cullitas se trobin aixecadas ab la excepció establerta en l' article 32 de la lléy.

Queda en sa consecuencia prohibida la venta y circulació de cassa viva ó morta durant lo mencionat período de temps, sent los contraventors castigats ab arreglo á las disposiciones de la ley citada.

L' últim número del «Euskalduna», setmanari fuerista de Bilbao, publica lo següent sumari:

«El plebiscito». — «Males de Euskaria. VI. Enseñanza en las escuelas por maestros extranjeros al país». — «Tsitrist Jaunari», per Peruk. — «Carta al señor Marqués de Casa-Torres», per Joseph Anton Bengoechea. — «Manu-Zantarra», poesia en vascuens, per don Felip de Arrese y Beitia. — «Están buenos!», per Joan de Larrauri. — «Chiriloras», per Anton de Munitibar. — «Sirimi».

Diu un periódich:

«28.563!»

¿Veritat que sembla un número de la Lotería premiat ab un premi gró?

Donchs ara no representa aixó.

Representa lo número de contravencions per borratera registradas á Madrid durant l' any passat... per aygua.

¡Vintivuit mil, cinchcentas sexanta tres borrazeras!

¡La mar!

La mar... de ví.»

A bon segur que en la populosa capital de nostre primcipat no s' registraren sisquera lo deu per cent

Aquest es lo millor dato pera probar la diferencia de costums que existeix entre abdos poblacions, de dits contraventors.

Judicis orals del mes de Febrer de 1897

SALA PRIMERA

Dia 23. — Jujat de Falsel. — Delicte per lesions, processat, Auton Josa Domenech; ponent, Lluch; lletrats, Vidiella; procuradors, Dalmau.

SECCIO OFICIAL

Empresa Hidrofórica

De conformitat ab lo disposat en l' article 12 dels Estatuts, lo President convoca als senyors accionistas á Junta General ordinaria lo dia 28 del corrent, á las deu del matí, en lo pis que ocupa la Societat en lo carrer de Sant Jaume, 24, principal.

La asistencia á la Junta se facilitarà á tot accionista mediant entrega de la papeleta de convocatoria lliurada á son favor, admetentse també totas las representacions, ab tal de que vagin firmadas per los interessats.

Las papeletas d' asistencia se repartiran al domicili dels senyors accionistas; si alguns d' ells deixés de rebrela ó se li estraviés, podrá reclamarla en Secretaria durant los dias 25 y 26 d' una á dos de la tarde y l' dia 28 de 9 á 10 del matí.

En cumpliment del article 13 dels Estatuts, desde l' dia 21 del corrent estarán de manifest en Secretaria y á disposició dels senyors accionistas, los comptes y balans del exercici de 1896.

Reus 21 de Febrer de 1897. — P. A. de la J. D. — Lo Secretari, Francisco Benavent.

Registre civil

dels dias 20 y 21 de Febrer de 1897

Naizements

Mateu Pallejá Siuró, de Mateu y Rosa.

Matrimonis

Joseph Veciana Domenech, ab Francisca Ferré Canisá. — Adolfo Roca Baró, ab Teresa Teixell Marcó, — Anton Martorell Gavarró, ab Consuelo Pamies Altés.

Detuncions

Francisca Martorell Sugrúfies 62 anys, Rechs 17. — Francisca Llagostera Monné, 72 anys Girada 12.

Matadero Públích

Bestiars sacrificats pera l' consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous			
Badellas	1	128'200	25'64
Bens	47	618'400	123'68
Cabrits	3	7'	1'40
Tocinos	11	724'	163'24
			313'24
Desputllas de bestiar de llana y pel			14'63
Total adeudo			328'59

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy. — Sant Pere Damiano.

Sant de demá. — Sant Matias.

VARIETATS

L' ESCALA DEL BULLICI

(LECTOR; ojo, NO ENTRABANQUIS)

Habita en lo quart pis, porta primera, un vell que tot lo dia va al darrera de donya Soletat, qu' es inquilina del quarto de una tal donya Ursulina que viu al pis terci; d' aquet á sota s' está qui fou marit d' una xicota que viu, perque esta sola rellogada ab una mare y filla, gent honrada que 's dinhen Concepció, la mare y filla, y están al primer pis. Veyent senzilla de los vehins d' adalt la conciencia, sens ferhi cap embut y sens decencia, ho esplican á n' aquella dispesera, qui parla ab lo vehi del quart primera, (puig creu lo que li han dit de la vehina.) Constanta, no del tot, donya Ursulina, esplica lo que sab á la xicota

ex-dona del vehi que ella te á sota, aquesta, corre, ven la rellogada... y donya Soletat quedá enterada, y com qui ven la cosa molt senzilla se encara y 'ls dia porca á mare y filla, qu' están al primer pis d' aquella escala.

Veyent que la disputa 's posa mala, ziscan la mare y filla, molta fresa las tres mouhen allí; y la mestressa de la casa en cuestió, d' ellas amiga, (que ven bacallá sech en la botiga)

¡Socorro! — crida — ¡Lladres! ¡Asistencia! Ho sent un tranzeunt, y diu Clemencia!... Clemencia, que se'n diu la carbonera, corrents surt al carré, prompte s' entera qu' están cremats la gent d' aquella escala;

ho diu á la Rosa, municipal, aquesta al seu marit, qui toca l' pito. y ve l' teniente alcalde del distrito, y al lloch de lo succés tothom fa vía, y troban que á n' allí tan sols hi havia: las Conchas del primé, llegint un' obra; dormía l' ex-marit que viu á sobra; després, donya Ursulina, dispesera, donava de menjá á una cadenera; y donya Soletat, sa rellogada, la siesta feya al llit, boy estirada; y l' vell de lo quart pis, ab sa manía, una carta d' amor sol escribía.

SALVADOR BONAVÍA.

SECCIO COMERCIAL

Mercat de Reus

22 Febrer 1897.

Bastant animat ha sigut le mercat d' avuy no oterint los preus grans variacions; per lo que sols detallém los que han regit en lo de la pesca salada que son los següents:

Arengadas: en la setmana passada arribá al vehi port lo vapor «Cifuentes» ab varias facturas que 's collocaren tal com segueix:

Vivero, crescudas escatosas á 20 ptas. mitj crescudas á 17 ptas. Aros crescudas 20 ptas, mitjanas 18 ptas. y mitjanas petites 14 ptas.

Andelusia, padrons curts á 14 ptas. grans 9 pesetas seguits 6 ptas.

Arribas per ferrocarril, de Cariño, á 20 ptas. crescudas á 16 ptas. mitjanas y á 6 ptas. parrotxas.

Cedeiras, crescudas á 20 ptas. á 16 ptas. mitjanas.

Bacallá: del vapor últim descarregat per aquesta plassa, resultan las classes molt superior que va vententse ab molta activitat als preus següents: 1.ª superior á 40 ptas.; primera 39 ptas. y l' bon barrejat 38 ptas. Islandia legitim superior á 38 ptas.; foróé 38 ptas.

Tunyinas: s' han fet algunas operacions als preus següents:

Sorra de vinguda de 110 á 115 duros bota; carregaments y descarregaments de 80 á 90 id. id.; retalls de 40 á 44 id. id.; espinet de 30 á 36 id. id.; sangatcha de 32 á 36 id. id.; altrás classes varías de 18 á 24 duros la bota.

Avuy s' ha descarregat en lo vehi port lo vapor «Julián», quin porta varias facturas d' arengadas y congre per aquesta plassa, no podém consignar per no tindre temps á operacions.

S' esperan varias facturas per los vapors «Duro», «Asturias» y «Tintoré» y per ferrocarril.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 20

De Liverpool y escalas vapor «Pinzón» de 535 toneladas ab efectes, consignat á Mac-Andrews y C.ª.

De Valencia en 1 dia vapor «Cervantes» de 412 toneladas ab efectes, consignat á J. Ricomá.

De Cardiff en 9 dias vapor «Parisién» de 393 toneladas ab carbó, consignat á Ferrer y Mary.

De New-Catsle, en 10 dias vapor «Glasalt» de 415 toneladas, ab id. consignat á id.

Despatzadas

Pera Barcelona vapor «Cervantes» ab efectes.

Pera Liverpool y escalas vapor «Pinzón» ab efectes.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realissadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	65'06	Fransas	
Exterior	77'89	Cubas vellas	95'73
Colonial		Cubas novas	80'31
Norts	25'95	Aduanas	96'50
Obligacions Almansa	80'	Oblig. 3 010 Fransas	51'75
PARIS			
Exterior	61'	Norts	95'
GIROS			
Paris	96'30	Londres	31'40

Nota de las operacions de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquín Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'02	Fransas	18'10
Exterior	77'70	Orenses	
Amortisable		Cubas 1886	95'00
Aduanas	95'50	Cubas 1890	80'35
Norts	25'75	Obs. 6 010 Fransa	93'25
Exterior París	61'87	Obs. 3 010 »	51'75
París	26'20	Londres	31'80

TELEGRAMAS

Madrid 21.

Segons telegramas particulars rebuts de Manila, forsas d' enginyers han destruhit un reducte á Baquinan á la vora dreta del Zapote.

Las tropas encarregadas de la defensa de dita línea foren atacadas per los insurrectes, pero forsas del 14 regiment los rebutjaren ab grans pérduas.

Los rebeldes en vista de lo infructuos del atach no l' han repetit, limitantse á tirar desde una de las trinzeras de la vora oposada del riu Zapote.

S' ha ordenat que avansés una bateria de montanya á una distancia convenient y 'ls ha canonejat, causant grans destrossos en la trinxera enemiga.

Lo sargento del regiment 14, anomenat Arimendi, atacant las trinzeras enemigas quedá bastant distanciat de las tropas, trobantse ab varis insurrectes.

Lo sargento se batí ab gran valentía, matá á un y ferí als demés.

Acudiren altres dos rebeldes pera recullir lo cadavre de son company y l' sargento Arimendi los mata á tots dos.

La escuadra continúa canonejant las trinzeras rebeldes.

Los eremichs feren disparos contra nostres barcos pero sos projectils queyan al aygua perque nostres eran fora fora del alcans de las armas tagalas.

Imp. de G. Ferrando. — Plassa de la Constitució.

